

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ВОСПИТНО ПОПРАВЕН ДОМ

бр. 08-653/17
03-11-2021 год.

ТЕТОВО

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УПРАВА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА САНКЦИИ
ВОСПИТНО-ПОПРАВЕН ДОМ ТЕТОВО

**УПАТСТВО ЗА КЛАСИФИКАЦИЈА, ПРОГРЕСИРАЊЕ И РЕГРЕСИРАЊЕ
ВО ВОСПИТНО ПОПРАВЕН ДОМ ТЕТОВО**

За децата кои издржуваат воспитна мерка
-упатување во воспитно-поправен дом-
во Република Северна Македонија

Тетово, октомври 2021 година

Врз основа на член 31 од Законот за извршување на санкциите („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр.99/19 и 220/19) и согласно насоките од Генералниот коментар бр. 24 (2019) на правата на децата во системот за правда за деца, Директорот на Воспитно-поправниот Дом Тетово донесува

УПАТСТВО ЗА КЛАСИФИКАЦИЈА, ПРОГРЕСИРАЊЕ И РЕГРЕСИРАЊЕ ВО ВОСПИТНО ПОПРАВЕН ДОМ ТЕТОВО

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

Со ова упатство се определуваат условите за класификација, прогресирање и регресирање, преку развивање на пожелно однесување кај децата на кои им е изречена воспитна мерка упатување во воспитно-поправен дом (во натамошниот текст: децата) за време на нивниот престој во воспитно-поправниот дом (во натамошниот текст: Домот).

Пожелното однесување и новите знаења со кои се стекнуваат за време на престојот имаат за цел да им овозможат на децата образование, воспитување и превоспитување, социјализација, помош и грижа, како и правилен развој на личноста на детето.

Класификацијата, прогресирањето и регресирањето овозможува создавање услови за поуспешна реинтеграција и враќање на децата во нивните семејства и во животната средина по напуштање на Домот.

II. КЛАСИФИКАЦИЈА

Член 2

Децата се распоредуваат во воспитни групи (во натамошниот текст: класификација) според возраста, лични особини и други карактеристики, степенот на ризик, степен на потреби од превоспитен третман и степен на прилагодливост кои влијаат врз примена на индивидуално прилагодени стимулативни методи за работа со детето во групата.

Со класификацијата се преземаат мерки за одржување на редот и дисциплината со цел спречување или оневозможување меѓусебни негативни влијанија.

Член 3

Согласно со општите начела за извршување на воспитната мерка Упатување во воспитно поправен дом и положбата на детето определена со судската одлука, како и од целите и критериумите на класификацијата, стручниот тим на установата и директорот ја утврдуваат:

- класификацијата,
- сместувањето согласно Куќниот ред на Домот,
- програмата за третман и
- работно вклучување, острочување и ангажирање по работни групи на детето.

Член 4

Децата се класифицираат во една од следниве три групи:

1. **Отворена група** – се наоѓа во отвореното одделение на Домот се распоредуваат децата кај коишто е оценето дека спаѓаат во категоријата деца со низок ризик и од кои се очекува успешна реализација на индивидуалниот третман во насока на превоспитување, ресоцијализација и реинтеграција без потребни мерки за засилено воспитно или превоспитно влијание;
2. **Група со засилено воспитно влијание (ГЗВВ)** - се наоѓа во полуотвореното одделение на Домот и во неа се распоредуваат деца со умерен ризик од кои се очекува успешна адаптација на условите во Домот и реализација на индивидуалниот третман во насока на превоспитување, ресоцијализација и реинтегрирање во средината, но само со примена на мерки и активности со засилено воспитно влијание.
3. **Група со засилено превоспитно влијание (ГЗПВ)** – се наоѓа во затвореното одделение на Домот и во неа се распоредуваат деца со висок ризик од кои се очекува поспора адаптација на условите во Домот и на кои им е неопходен интензивен индивидуален третман со засилено превоспитно влијание во насока на успешна ресоцијализација и реинтеграција на детето во средината. Во оваа група детето може да престојува најдолго три месеци.

Член 5

Во рамките на критериумите што се земаат предвид при класификација на децата спаѓаат:

- резултатите од алатката за проценка на ризик,
- проценка на степенот на образование,
- податоци од достапната документација;
- податоци од опсервацијата;
- податоци добиени од психолошкиот, педагошкиот, медицинскиот наод, наод и мислење од стручен тим и безбедносните карактеристики и потреби на детето;
- околноста дали детето само (или во придружба на родител) се јавило на издржување на мерката или е спроведно односно донесено од страна на службени лица;
- односот на детето спрема кривичното дело и изречената воспитна мерка;
- тежината на кривичното дело;

- дали на детето претходно му биле изречени други воспитни мерки;
- дали против детето се води кривична постапка;
- однесувањето на детето во други воспитни установи, доколку тоа претходно престојувало во такви установи;
- други околности и сознанија што стручниот тим ќе ги процени како важни за правилна класификација на детето во воспитна група.

Член 6

Секоја воспитна група има матичен воспитувач.

Воспитните групи можат да опфатат од пет до седум деца.

За секое дете се изработува Индивидуален план и Програма за индивидуална работа, а за секоја група се изработува Програма за групна работа согласно посебни обрасци.

Стручниот тим ја изработува Програмата за индивидуална работа за секое дете, а матичниот воспитувач ја реализира Програмата за индивидуална работа и изработува Индивидуален план за секое дете.

Член 7

Воспитувачот на воспитната група, а во исклучителни случаи член од стручниот тим, има улога на ментор на децата од својата воспитна група, во сите сфери на превоспитниот третман и во регулирање на нивните права и обврски дефинирани во Куќниот ред на Домот.

Работата на воспитувачите е континуирано следење на напредокот на детето и целокупно учество на воспитувачот во сите други активности регулирани со актот за систематизација на работните места во Домот.

Воспитувачите може меѓусебно да се координираат и да одржуваат воспитувачки колегиум на којшто ги изнесуваат своите мислења и предлози.

Воспитувачкиот колегиум се одржува, по правило, еднаш неделно.

III. ПРЕВОСПИТЕН ТРЕТМАН

Член 8

Превоспитниот третман во воспитната група се одвива низ пет превоспитни области:

1. Образование
2. Остручување
3. Личен развој
4. Конструктивно користење на слободното време

5. Поддршка за постпенален прифат.

Секоја превоспитна област содржи програмски активности со конкретни цели, задачи, теми, времетраење и очекувани резултати.

Член 9

Сите програмски активности се спроведуваат според Распоредот за дневни активности при што е дефинирано во кое време кој воспитувач или инструктор или друго лице од Домот, со кои деца, во која просторија ја спроведува соодветната дневно - програмска активност.

Член 10

Во врска со образованието кое е во надлежност на надворешни лица (верифицирани наставници), и во врска со ostrучувањето за кое се задолжени инструкторите при одделението за третман и надворешно ангажирани инструктори, воспитувачите имаат менторска улога за децата од својата воспитна група, додека во останатите области тие директно ги спроведуваат програмските активности.

Член 11

Во областа на ostrучување на детето инструкторот ја спроведува програмата за ostrучување која опфаќа теоретски и практичен дел, вклучително и интервентни поправки во Домот.

Член 12

Дневните програми во областа на личен развој се спроведуваат како групна работа.

Во зависност од достапност на соодветен кадар, поддршка од домашни и странски донатори и граѓанскиот сектор, како и од соодветната опременост на Домот, програмите може да бидат посветени на претприемништвото, ораторството, методи за разрешување конфликти, ИКТ образование, уметност и свирење определени инструменти, креативни работилници, програми со превентивна природа и други програми.

Член 13

Програмите за конструктивно користење на слободното време првенствено се однесуваат на спортско-програмски активности кои имаат конкретно време и место за спроведување и се организираат од страна на воспитувачите или однадвор ангажирани инструктори/тренери со цел задоволување на потребата на децата да бидат на свеж воздух, да се дружат и натпреваруваат на конструктивен начин со изразување на културни и хигиенски навики.

Член 14

Освен спортските активности, во времето за слободни активности се организираат и спроведуваат и други соодветни програмски содржини, по можност на отворено во однос на ликовно изразување, колективни игри, читање книги, шах и други.

За учество на детето во некои од наведените активности се води соодветна евиденција.

Член 15

Работата со својата воспитна група, воспитувачот ја планира со годишната програма, а изготвува месечни и неделни планови согласно посебни обрасци што се дел од книгата за евиденција во која ја врши и евиденцијата на сработените задачи за секој ден посебно.

Воспитувачот ги пополнува сите обрасци од стручното досие на детето од својата група и врши електронско заведување во интегрираниот систем за управување со КПУ/ВПУ.

Посебно воспитувачот планира индивидуални разговори со децата од својата група, најмалку еднаш на две недели коишто ги евидентира и детално образложува, односно по барање на детето и почесто, со што го заокружува процесот на менторство преку информирање, совети, мотивирање, корекции, анализа и понатамошно насочување на превоспитниот процес.

IV. ПРОГРЕСИРАЊЕ И РЕГРЕСИРАЊЕ

Член 16

Децата во текот на воспитната мерка, прогресираат во соодветните групи на Домот, по исполнување на следните услови:

- проценка на резултатите од реализација на индивидуалниот план за третман;
- почитување на одредбите од Куќниот ред на установата (без изречена дисциплинска мерка во последните 3 месеци)
- капацитетот на детето;
- листа на евидентирани проблеми;
- општиот впечаток на матичниот воспитувач.

Член 17

Во рамките на критериумите за прогресирање односно регресирање се земаат предвид следниве:

1. Однос кон себе

- одржување на личната хигиена;
- познавање на куќниот ред;
- почитување на препораките на вработените;
- унапредување на сопственото здравје;
- одговорно трошење на одредена сума на пари;

- работа на личните цели кои се дефинирани додека е во приемно одделение;
- редовно доаѓање кај воспитувачот на индивидуалниот и групен третман;
- посетување на домската амбуланта од здравствени причини;
- манифестирање на стрпливост;
- креативно користење на слободното време;
- дружење со просоцијално ориентирани деца;
- прифаќање на одговорност;
- активно учество на часовите;
- подготвеност отворено да зборува за проблемите;
- покажување на заинтересираност за стручно оспособување во работилниците;
- покажување на самокритичност;
- конструктивно решавање на конфликти и
- покажување на заинтересираност за општествени случувања.

2. Однос кон другите

- коректен однос кон другите деца;
- коректен однос кон вработените;
- почитување на договореното време;
- пристојно однесување со членови на посета;
- почитување на културни, верски и етнички разлики;
- манифестирање на искреност;
- поздравување на персоналот (станување кога во просторијата влегува вработено лице, гледање во очи кога зборува, да не цвака мастика, рацете да ги држи покрај телото, а не во џеб)
- оставање на чиста просторија после напуштање на истата ;
- фрлање на губрето во канта;
- пристојно однесување во павиљонот;
- пристоен говор;
- пристојно однесување во кругот;
- пристојно однесување во контактот со членовите на семејството(за време на телефонски разговор, за време на посета)
- конструктивно, активно учество за време на групните состаноци,
- пристојно однесување надвор од домот за време на излезите;
- покажување на разбирање за другите;
- манифестирање на самоиницијативност за време на групните состаноци;
- покажување на умереност (кога бара телефон, кога прашува кога ќе оди на отсуство и сл.)
- давање на поддршка и помош на помалку искусните деца во работилниците;
- јавување во цср и судот за време на отсуството;
- поттикнување на другите деца за позитивно однесување и
- давање на личен пример на другите деца во совладувањето на задачите.

3. Однос кон програмата

- адекватен однос кон домскиот имот;
- станување навреме;
- местење на креветот;
- навремено доаѓање на оброк;
- адекватно однесување за време на оброк;
- адекватно однесување за време на спровод;
- адекватно однесување за време на претрес;
- извршување на редарство;
- навремено одење во работилница;
- примерно однесување на настава, работилница и на други активности;
- правилно користење на наставните средства;
- одржување на хигиена за време на наставата;
- редовно земање на пропишаната терапија;
- редовно запознавање на воспитувачот со евентуални симптоми кои ги има и консултирање за истите;
- одржување на хигиена во работилницата или на работното место;
- користење на заштитни средства во работилниците;
- правилно користење на погодности;
- редовно и квалитетно извршување на зададени задолженија и
- самоиницијативно извршување на зададените задолженија.

Член 18

Постапка за прогресирање

Децата можат да прогресираат во соодветна група од полиберален вид во Домот, по предлог и мислење на матичниот воспитувач кој работи со групата, во случај кога тој ќе оцени дека постојат основани причини за прогресирање заради поуспешна ресоцијализација.

Матичниот воспитувач на третманската група поднесува предлог за прогресирање на детето до стручниот тим на воспитувачкиот колегиум. Стручниот тим кој е во својство на Комисија за прогресирање доставува свое мислење до директорот на Домот.

Директорот на Домот донесува решение за прогресирање на детето.

Член 19

Постапка за регресирање

Доколку детето со своето поведение и односот кон работата не ја оправда довербата за прогресирање во група од полиберален вид, сторил потешка дисциплинска повреда односно ако во континуитет манифестира неприлагодено поведение и не бележи превоспитни резултати, може да биде вратено во групата во која било пред прогресирањето во којашто останува не повеќе од 3 месеци од регресирањето, а по

исклучок, престојот може да биде продолжен за уште најмногу 3 месеци, што се преиспитува на секои 30 дена.

Матичниот воспитувач на третманската група поднесува предлог на разгледување за регресирањето на детето до стручниот тим. Стручниот тим кој е во својство на Комисија за регресирање доставува свое мислење до директорот на установата.

Директорот на установата донесува решение за регресирање на детето односно негово враќање во група со построг третман во Домот.

Против решението за регресирање детето нема право на жалба.

Член 20

Услови за престој во ГЗВВ

Децата од отворена група регресираат во ГЗВВ, а децата од ГЗПВ прогресираат во ГЗВВ воспитна група и за нив третманот има прогресивен тек.

Доколку детето за време на реализирање на третманот во отворена група покажало неприлагодливо однесување кое се манифестира преку повеќекратно повредување на Куќниот ред за кое биле изречени дисциплински мерки, тоа регресира во воспитната ГЗВВ. Во оваа група преку интензивен превоспитен третман и поголема контрола на неговото однесување и движење од страна на припадниците на затворска полиција, се создаваат услови за продолжување на третманот во отворена група.

Децата од ГЗПВ кај кои се постигнати резултати и е постигнат одреден степен на прилагодливост, прогресираат во ГЗВВ со цел понатамошно поттикнување на позитивно однесување.

Член 21

Услови за престој во ГЗПВ

Во оваа група се распоредуваат децата кои за време на престојот во отворена група или ГЗВВ манифестирале неприлагодливо однесување изразено преку најразлични облици и за сите престојот во оваа група има регресивен тек. Во оваа група детето во останува не повеќе од 3 месеци од регресирањето, а по исклучок, престојот може да биде продолжен за уште најмногу 3 месеци, што се преиспитува на секои 30 дена.

Преку позасилени превоспитни методи се настојува да се поттикнат адаптивните механизми кај децата со што би се обезбедиле промени во комуникацијата со другите, ставот кон третманот и вработените.

Член 22

Начинот на функционирање и работа со децата во отворена група, ГЗВВ и ГЗПВ ќе бидат регулирани со посебни Интерни упатства за работа.

Член 23

За сите прашања што не се опфатени со ова упатство, соодветно се применуваат одредбите од Законот за извршување на санкциите и Куќниот ред на Домот.

Член 24

Ова Упатство влегува во сила со денот на донесувањето.

Тетово, 03.11.2021 година

**ДИРЕКТОР на
ВПУ ВПД Тетово
Даниел Антоски**